

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ Ι ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΑΣΑΛΙΜΑΝΙ

1. Μεθοδολογική προσέγγιση

1.01 Προσεγγίζοντας την περιοχή του Πειραιά

1.02 Μέθοδος ανάλυσης της περιοχής του Πειραιά

2. Από το χθες στο σήμερα

2.01 Ίδρυση του αρχαίου Δήμου Πειραιά – Πασαλιμάνι

2.02 Ίδρυση του σύγχρονου Δήμου Πειραιά - Πασαλιμάνι

3. Διαβάζοντας το χώρο του Πειραιά

3.01 Μέτωπο και ακτογραμμές

3.02 Προσβάσεις – Οδικό δίκτυο

3.03 Δομημένο περιβάλλον

3.04 Γιατί επιλέξαμε το Πασαλιμάνι ;

4. Εστιάζοντας στο Πασαλιμάνι - Τεκμηρίωση

4.01 Αρχιτεκτονική μορφολογία

4.02 Κοινωνικά χαρακτηριστικά: Πληθυσμός & Απασχόληση

4.03 Χρήσεις - Δραστηριότητες

5. Απογραφή

6. Πορίσματα

7. Παράρτημα

7.01 Φωτογραφικό υλικό

7.02 Αρχείο Excel

8. Βιβλιογραφία

---

1. Μεθοδολογική Προσέγγιση

1.01 Προσεγγίζοντας την περιοχή του Πειραιά

1.01 Άποψη από τη λεωφόρο Βασιλέως Γεωργίου

1.02 Άποψη από την ακτή Μιαούλη

1.03 Άποψη από την ακτή του Λιμένα Ζέας

Εμφανώς αισθητή είναι η αντίθεση ανάμεσα στις δύο πάνω φωτογραφίες όπου κυριαρχούν μεγάλα κτίρια υπηρεσιών με την εικόνα από το παράκτιο μέτωπο του Λιμένα Ζέας όπου διακρίνεται ευρύς πεζόδρομος, περισσότεροι χώροι στάσης και το περιβάλλον είναι πιο φιλικό για την ανθρώπινη κλίμακα.

Το κομμάτι μελέτης ορίζεται από τις οδούς Σαχτούρη, την Λεωφόρο Βασιλέως Γεωργίου Α, την Ακτή Μουτσοπούλου και την ακτή Μιαούλη. Προσεγγίζοντας την περιοχή του Πειραιά για πρώτη φορά στα πλαίσια της εργασίας, παρατηρήθηκε πως το δοθέν κομμάτι είναι ιδιαίτερα πυκνοδομημένο με ελάχιστα σημεία εκτόνωσης. Παράλληλα αξιοσημείωτος είναι ο χώρος του Πασαλιμανίου, λόγω της αντίστιξης του "αυστηρού" μετώπου που αποτελείται από πολυόροφες πολυκατοικίες, με την ελεύθερη καμπύλη του Πασαλιμανίου και τον χώρο που σχηματίζεται γύρω από αυτό.

Για το λόγο αυτό, αξίζει να μελετηθεί αν το Πασαλιμάνι αποτελεί χώρο εκτόνωσης των ευρύτερων πυκνοδομημένων περιοχών. Προσπαθήσαμε, λοιπόν να διερευνήσουμε αν οι το Πασαλιμάνι αποτελεί χώρο που χρησιμοποιούν οι κάτοικοι των γύρω περιοχών, αν εντάσσεται στην καθημερινότητά τους.

1.02 Μέθοδος ανάλυσης της περιοχής του Πειραιά

Για να μπορέσουμε να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα χρειάστηκε να επισκεφθούμε αρκετές φορές την περιοχή αυτή και κυρίως την περιοχή του Πασαλιμανίου ώστε να διεξάγουμε κάποιες χωρικές συσχετίσεις (χώροι εκτόνωσης, πρασίνου, δημόσιοι χώροι, πυκνή δόμηση κ.α.). Έπειτα, διερευνήθηκαν οι χρήσεις που υπάρχουν στο μέτωπο ώστε να γίνει κατανοητή η δραστηριότητα που πραγματοποιείται στο παράκτιο μέτωπο.

Στην συνέχεια, μέσω μίας απογραφής έξι οικοδομικών τετραγώνων στο μέτωπο του Πασαλιμανίου, μπορέσαμε να αποκτήσουμε μια πιο λεπτομερή άποψη για τα δεδομένα που αναζητούσαμε καθ' όλη την διάρκεια του εξαμήνου.

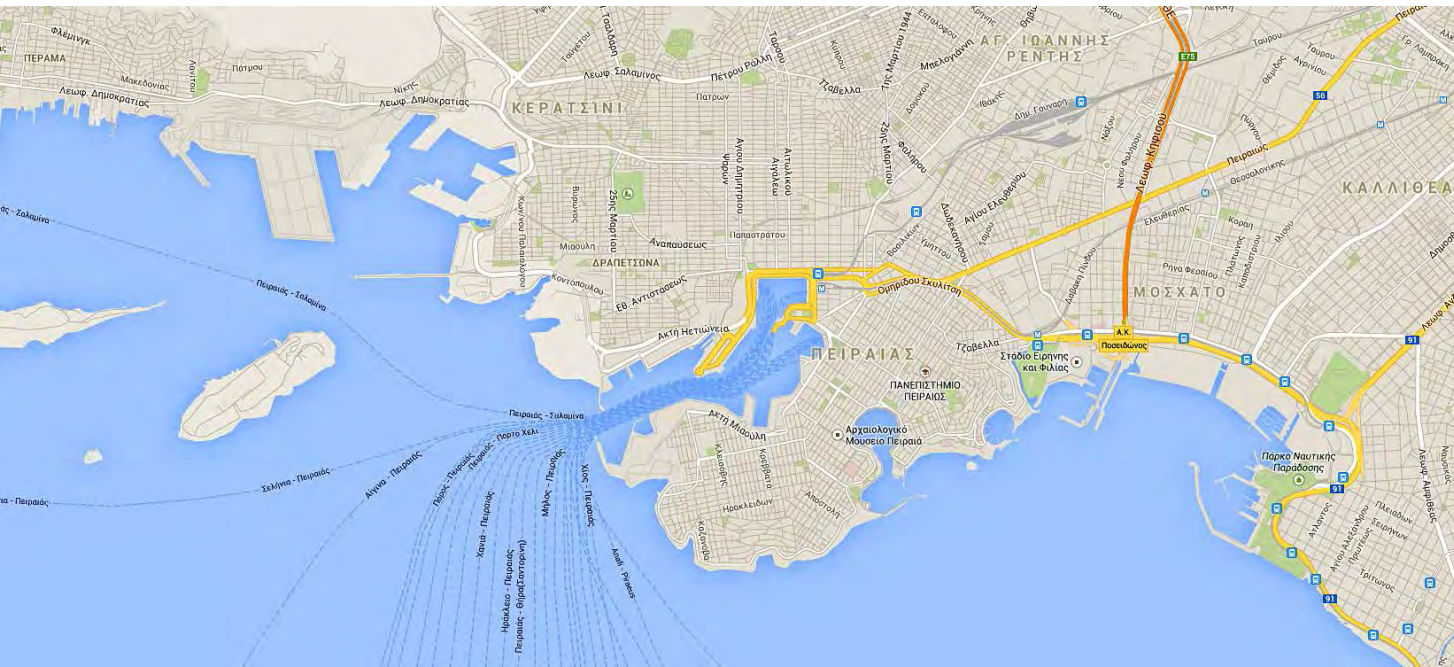
Τέλος, εντάξαμε τον ανθρώπινο παράγοντα καταγράφοντας μαρτυρίες κατοίκων του Πειραιά για την καθημερινή ζωή στο παράκτιο μέτωπο.

Σκίτσα σπουδαστικής ομάδας

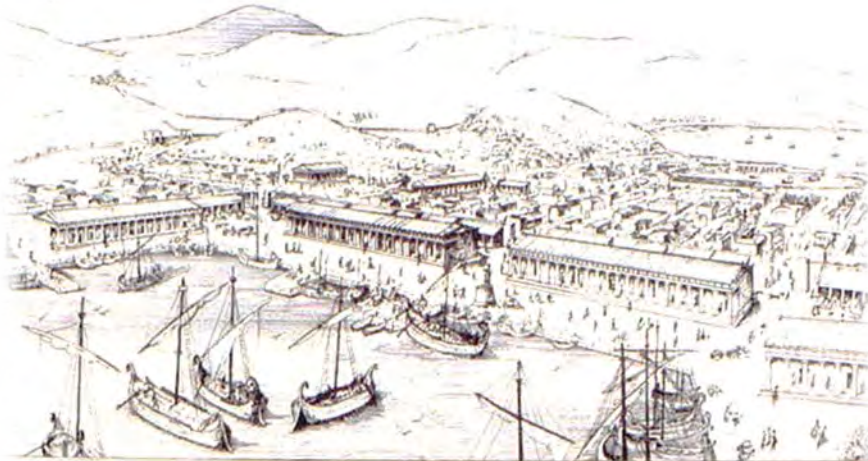
2. Από το χθες στο σήμερα

Εισαγωγικά Στοιχεία

Η πόλη του Πειραιά αποτελεί σήμερα κέντρο με χαρακτηριστικά μητροπολιτικής εμβέλειας, το δεύτερο σημαντικότερο μητροπολιτικό κέντρο μετά την Αθήνα εντός της Περιφέρειας Αττικής, με πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή και στην οικονομία της χώρας, καθώς αποτελεί διεθνή πύλη συναλλαγών και εμπορίου διαθέτοντας το μεγαλύτερο λιμάνι της Ελλάδας και ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια της Ευρώπης ως προς την επιβατική του κίνηση. Ο Πειραιάς στη σύγχρονη εποχή είναι το σημαντικότερο βιομηχανικό κέντρο της χώρας και το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της ελληνικής οικονομίας, ενώ διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα σε επιβατική κίνηση 23 λιμάνια της Ευρώπης, συνδέοντας ακτοπλοϊκά την πρωτεύουσα με τα νησιά του Αιγαίου ενώ αποτελεί σημαντικό προορισμό για κρουαζιερόπλοια εντός της Μεσογείου.

Ιστορικά – Πολεοδομικά στοιχεία

Το λιμάνι του Πειραιά τον 5^ο αι. π.Χ.

Το λιμάνι του αρχαίου Πειραιά, 5^{ος} αι. π.Χ.

Μικρασιατική Καταστροφή, αρχείο της ΕΡΤ

Άποψη Πασαλιμανίου σήμερα, Επεξεργασία ερευνητικής ομάδας

2. 01 Ίδρυση του αρχαίου Δήμου Πειραιά

Γενικά στοιχεία

Εμπνευστής και ιδρυτής του αρχαίου λιμανιού του Πειραιά είναι ο εξέχων στρατηγός και πολιτικός της αρχαιότητας Θεμιστοκλής. Η σημασία της αξιοποίησης του στρατηγικού συνδυασμού του οχυρού λόφου της Μουνιχίας με τα τρία ασφαλή λιμάνια του Πειραιά, τη Ζέα, τη Μουνιχία και τον Κάνθαρο, για την υλοποίηση του οράματος της ναυτικής κυριαρχίας της Αθήνας, έγινε από πολύ νωρίς κατανοητή στον Θεμιστοκλή, ο οποίος το 493 π.Χ. ξεκίνησε την οχύρωση του λιμανιού.

Η ακμή του Πειραιά σημειώθηκε κατά την περίοδο ηγεμονίας του Περικλή. Ο Χρυσός Αιώνας της Αθήνας βασίστηκε στο πειραιϊκό "Εμπόριον", στην εξασφάλιση μέσω του λιμανιού του εφοδιασμού της πόλης σε βασικά αγαθά, πρώτες ύλες και της εισπραξής φόρων.

Ο Πειραιάς εξελισσόταν στο μεγαλύτερο ναυτεμπορικό κέντρο της Μεσογείου, του Ευξείνου Πόντου και όλου του τότε γνωστού κόσμου. Από το 461 π.Χ. έως το 456 π.Χ. χτίζονται τα Μακρά Τείχη, ενώ την εικοσαετία 451-431 π.Χ. θα συμπληρωθεί το έργο και θα ξεκινήσει η ανοικοδόμηση της πόλης του Πειραιά σύμφωνα με το σχέδιο του Ιππόδαμου.

Η Αθήνα, παράλληλα, αποξενώνεται από τη παραδοσιακή αγροτική της βάση, ενώ ο πληθυσμός των γύρω περιοχών αρχίζει να εισρέει στην Πόλη. Αποτέλεσμα της οικονομικής ανάπτυξης του Αρχαίου Πειραιά ήταν ο πληθυσμός του να υπολογίζεται σε 20000 με 30000 κατά τη περίοδο αυτή, σημειώνοντας ραγδαία δημογραφική ανάπτυξη. Οι συνέπειες της ήττας των Αθηναίων κατά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο ήταν βαρύτερες και για τον Πειραιά. Το λιμάνι πέρασε σε μια περίοδο παρατεταμένης παρακμής, που δεν είναι υπερβολή να λεχθεί ότι διήρκεσε έως το τέλος της Τουρκοκρατίας.

Το Πασαλιμάνι στην αρχαιότητα

Ο Λιμένας Ζέας ή παλαιότερα Πασαλιμάνι είναι ο δεύτερος σε μέγεθος λιμένας του Πειραιά με σχήμα κυκλικό.

Κατά την αρχαιότητα ήταν ο μεγαλύτερος πολεμικός λιμένας της Αθήνας, εκ των τριών: Ζέας, Μουνιχίας και Κανθάρου, (ο σημερινός κεντρικός), αλλά και του ελλαδικού χώρου γενικότερα, αφού περιελάμβανε τους περισσότερους νεώσοικους, και από τους άλλους δύο, (αναφέρονται 196), σε ακτινωτή διάταξη επί της παραλίας του. Ο λιμένας αυτός λεγόταν από τους αρχαίους Αθηναίους «Ζέα», όπως εξακριβώθηκε από επιγραφή, που βρέθηκε στο μυχό του λιμένα, προ της σημερινής πλατείας Κανάρη, και επί της οποίας υπήρχε το συμβόλαιο της «εν Ζέα Σκευοθήκης του Αττικού Ναυστάθμου».

2. 02 Ίδρυση του σύγχρονου Δήμου Πειραιά

Γενικά στοιχεία

Με το Βασιλικό Διάταγμα της 27ης Δεκεμβρίου 1833, καθιερώθηκε στην Ελλάδα ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το 1834 εκπονείται και εγκρίνεται το πρώτο σχέδιο πόλεως του Πειραιά από τους αρχιτέκτονες Σταμάτη Κλεάνθη και Eduard Schaubert, το οποίο τροποποιείται από τον βασιλικό σύμβουλο Leo von Klenze και εγκρίνεται το 1834. Το σχέδιο πόλης ακολουθεί τα νεοκλασικά πρότυπα και αναπτύσσεται σε ορθογωνικό κάνναβο. Οι δυο αρχιτέκτονες συμπεριέλαβαν στο σχέδιο τους τη δημιουργία δημοσίων κτιρίων και εγκαταστάσεων απαραίτητων για τη λειτουργία της Πόλης: διοίκησης, πολιτισμού, υγειονομικών υπηρεσιών, εμπορικών και βιοτεχνικών λειτουργιών.

Μετά την αγγλογαλλική κατοχή την τριετία 1854-1857, ο Πειραιάς γνωρίζει δυναμική ανάπτυξη, οικονομική, αστική και πολιτιστική. Η ανάπτυξη αυτή του Λιμανιού το 19ο αιώνα συνδυάζεται με σημαντικά δημόσια έργα εθνικής εμβέλειας όπως τη σιδηροδρομική σύνδεση του Πειραιά με την Αθήνα το 1869. Στα τέλη του 19ου αιώνα ο πληθυσμός του Πειραιά εκτοξεύεται στις 51.200. Έχοντας εξελιχθεί σε επίκεντρο ναυτιλιακής, εμπορικής και οικονομικής δραστηριότητας, ο Πειραιάς προσέλκυε μεγάλες ομάδες προσφύγων, με αποκορύφωμα το προσφυγικό κύμα που ακολούθησε τη Μικρασιατική Καταστροφή. Το 1928 ο πληθυσμός του Πειραιά καταγράφηκε στον ιστορικά μέγιστο αριθμό των 251.699 κατοίκων. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος επέφερε σοβαρότατα πλήγματα στις υποδομές του Πειραιά με αποτέλεσμα η πόλη να χρειαστεί μια δεκαετία για να ορθοποδήσει.

Τοπογραφικό σχέδιο του Πειραιώς με τα τρία λιμάνια του (Κάνθαρος, Ζέα, Μουνιχία)

Το Πασαλιμάνι στη νεότερη εποχή

Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1960 το σύνολο του μετώπου του λιμανιού καταλάμβαναν τα κτίρια της νεοκλασικής περιόδου του Πειραιά. Το πιο διάσημο συγκρότημα των επαύλεων σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε από τον γνωστό αρχιτέκτονα Έρνεστ Τσίλλερ, στις οποίες κατοίκησαν μεταξύ άλλων η βασιλική οικογένεια του Γεωργίου Α' σε θερινές διακοπές, η οικογένεια Εμμανουήλ Μπενάκη, όπως και πολλοί επώνυμοι βιομήχανοι του Πειραιά.

1865
Συγκεντρωτική ανάπτυξη του αστικού ιστού στο παράκτιο μέτωπο του Πασαλιμανίου.

1885
Εξάπλωση δομημένου περιβάλλοντος γύρω από Πασαλιμάνι.

1937
Ανάπτυξη Πασαλιμανίου – μεγάλη ανοικοδόμηση και καθ' ύψος

1968
Ανάπτυξη ναυτιλίας

3. Διαβάζοντας το χώρο του Πειραιά

3.01 Μέτωπο και ακτογραμμές

ΧΑΡΤΗΣ ΜΕΤΩΠΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΠΑΣΑΛΙΜΑΝΙΟΥ

Υπόμνημα

- μετωπικά κτίρια
- κτίρια περιοχής μελέτης
- γύρω κτίρια

Στον χάρτη αυτόν, παρουσιάζονται τα κτίρια που συνθέτουν την μετωπική πτέρυγα του Πασαλιμανιού. Κτίρια πολυώροφα, με μέτωπα κατά κανόνα στην ίδια περασιά, δίνουν την αίσθηση ενός τείχους.

ΧΑΡΤΗΣ ΑΚΤΟΓΡΑΜΜΩΝ

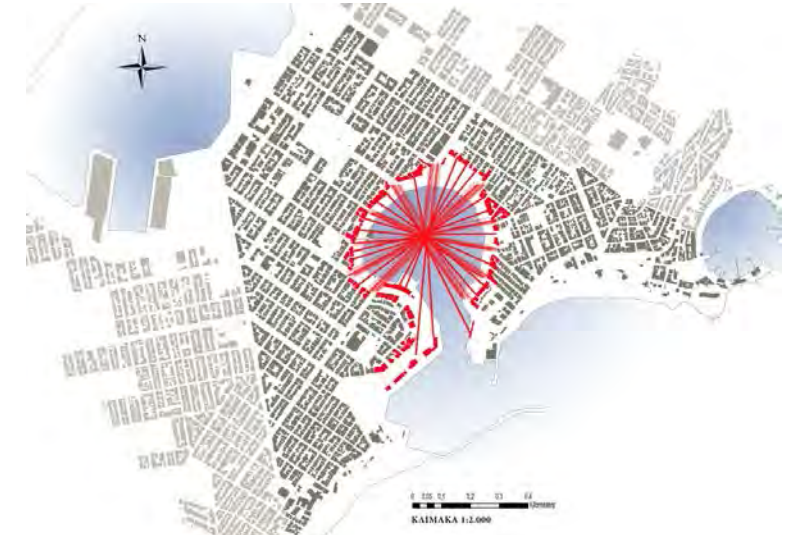

Υπόμνημα

- ακτογραμμές
- κτίρια περιοχής μελέτης
- γύρω κτίρια

Ο χώρος μελέτης μας, οριοθετείται στην ΒΔ πλευρά από την ακτή Μιαούλη, και ΝΑ από την ακτή Πασαλιμανιού.

ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Την αυστηρότητα και σκληρότητα του μετώπου, ως αποτέλεσμα του τρόπου τοποθέτησης των πελώριων αυτών κτιρίων, έρχεται να απαλύνει και να καταλύσει η ακτογραμμή του λιμένα Ζέας, λειτουργώντας ως χώρος εκτόνωσης των ενδότερων συνοικιών

3. 02 Προσβάσεις – Οδικό δίκτυο

Υπόμνημα

- Λεωφορεία
- Δημόσια συγκοινωνία

Οι δύο γραμμές των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, παρατηρείται ότι διασχίζουν την πλειοψηφία των κεντρικών δρόμων, καλύπτοντας έτσι τις περισσότερες πιθανές διαδρομές. Επιπλέον οι δύο γραμμές συναντιούνται κυρίως στο παράκτιο μέτωπο, γεγονός που αποδεικνύει και την σπουδαιότητα του.

Υπόμνημα

- Κίνηση αυτοκινήτων

Όσον αφορά την κυκλοφοριακή συμφόρηση, ιδίως τις πρωινές ώρες, εντονότερο είναι το πρόβλημα στις διασταυρώσεις των κεντρικών δρόμων. Πιο συγκεκριμένα, έντονη χαρακτηρίζεται η κυκλοφορία τόσο στην Ακτή Μιαούλη, όσο και στο παράκτιο μέτωπο του λιμένα Ζέας, ιδίως στα σημεία που απορρέουν οι κεντρικές αρτηρίες.

Υπόμνημα

- Δρόμοι προς μέτωπο
- Δρόμοι από μέτωπο

Πολυπληθείς χαρακτηρίζονται οι δρόμοι που κατευθύνονται προς και από το παράκτιο μέτωπο. Υπερτονίζεται έτσι η σπουδαιότητα του, ενώ ταυτόχρονα αποσυμφωρείται η υπερδότηση μέσω των κεντρικών αυτών αρτηριών

ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Το γεγονός ότι, τα λεωφορεία, η δημοτική συγκοινωνία, καθώς και οι κεντρικές αρτηρίες, απορρέουν, στο παράκτιο μέτωπο, το καθιστούν αφενός προβληματικό από άποψη κυκλοφορίας, αφετέρου όμως, τονίζεται η σημαντικότητα του ως εμπορικού και πολιτισμικού σημείου. Είναι έτσι διαμορφωμένο, ώστε τα πάντα να απορρέουν προς τα εκεί, σαν μαγνήτης που προσελκύει κάθε είδους δραστηριότητα προς το μέρος του. Ασφαλώς, όντας ένα μέτωπο που διαθέτει αρκετά διαπλατυσμένο και κεντρικό δρόμο, ήταν φυσικό και επόμενο, να προσελκύει υψηλά ποσοστά κίνησης και συγκέντρωσης, την κατάσταση αυτή ωστόσο εντείνει και η λειτουργία του ως ισχυρό κέντρο συνάθροισης και εκτόνωσης για σημαντικό μέρος των κατοίκων του Πειραιά.

Υπόμνημα

- λεωφορεία
- δημόσια συγκοινωνία
- κίνηση αυτοκινήτων
- δρόμοι από μέτωπο
- δρόμοι προς μέτωπο

3. 03 Δομημένο περιβάλλον

Υπόμνημα
 ■ δομημένο
 □ αδόμητο

Πυκνοδομημένη περιοχή αποτελεί το σημείο μελέτης μας, Αυτή η πυκνή δόμηση γίνεται εντονότερα φανερή, όταν έρχεται σε αντιπαράθεση με τα αδόμητα τμήματα της περιοχής, όπως είναι τα λιμάνια, οι πλατείες και γενικότερα οι δημόσιοι χώροι.

Υπόμνημα
 ■ χώροι πρασίνου

Αρκετοί αλλά όχι άφθονοι χαρακτηρίζονται οι χώροι πρασίνου. Συναντώνται ιδίως σε πλατείες, μιας και το υπόλοιπο μέρος καταλαμβάνεται από δρόμους και πυκνή δόμηση. Την ανάγκη για χώρους πρασίνου, αναπληρώνει εν μέρει και η ακτογραμμή του λιμένα Ζέας.

Υπόμνημα
 ■ δημόσιοι χώροι

Αρκετοί είναι και οι δημόσιοι χώροι της περιοχής, η πλειοψηφία των οποίων συγκεντρώνεται στο μέτωπο του Πασαλιμανιού, καθώς και στην ακτή Μιαούλη. Υπάρχουν επιμέρους δημόσιοι χώροι και στο εσωτερικό της περιοχής, ωστόσο οι περισσότεροι συγκεντρώνονται στα παράκτια μετώπα.

ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Συσχετίζοντας τους παραπάνω χάρτες, προκύπτει το συμπέρασμα πως η πλειοψηφία των δημόσιων χώρων συγκεντρώνεται στο μέτωπο του λιμένα Ζέας, επικυρώνοντας έτσι την ισχύ του ως πολιτισμικό κέντρο, καθώς προσελκύει επισκέπτες τόσο των εσωτερικών περιοχών του τμήματος που μελετάται, όσο και υπερτοπικούς επισκέπτες. Η ζωή του Πειραιά συγκεντρώνεται σ' αυτήν την ακτογραμμή. Ακόμα η μεγάλη έκταση του υδάτινου τμήματος, εκτονώνει την πυκνή δόμηση του εσωτερικού του τμήματος αυτού, υιοθετώντας την ίδια λειτουργία που υιοθετούν και οι χώροι πρασίνου, δηλαδή την ανακούφιση από τα πολυώροφα πυκνοδομημένα κτήρια. Τέλος, οι χώροι πρασίνου καλύπτουν ένα ικανό τμήμα του μέρους, ενώ στον παραλιακό δρόμο, υφίσταται νησίδα πρασίνου, που αποτελεί φυσικό όριο μεταξύ του κεντρικού δρόμου και του παράκτιου πεζοδρόμου. Χωρίζει και ταυτόχρονα ενοποιεί το υδάτινο στοιχείο με το δομημένο.

Υπόμνημα
 ■ χώροι πρασίνου
 ■ δημόσιοι χώροι

Τριτογεννοποίηση της περιοχής σε συνάρτηση με το χρόνο

Χάρτης Χρήσεων 2017

Νοτιοδυτικά και Ανατολικά, υπερισχύουσες σε αριθμό είναι οι κατοικίες, ενώ στα βόρεια, ΒΑ και ΒΔ ο αριθμός των κατοικιών είναι πιο περιορισμένος, και υπερισχύουν τα καταστήματα, οι εμπορικοί χώροι και οι προσωπικές υπηρεσίες.

Χάρτης Γης ανά πολύγωνο χρήσης 1997

Στον χάρτη αυτό, φαίνεται πως η πλειοψηφία των κτιρίων στην περιοχή το 1997 χρησιμοποιούνταν ως κατοικίες. Το εμπόριο και οι υπηρεσίες βρίσκονταν σε έλλειψη. Στο μέτωπο υπάρχουν κάποια καταστήματα υπερτοπικού χαρακτήρα, τα οποία ενδεχομένως συνδέονται με την ναυτιλιακή δραστηριότητα.

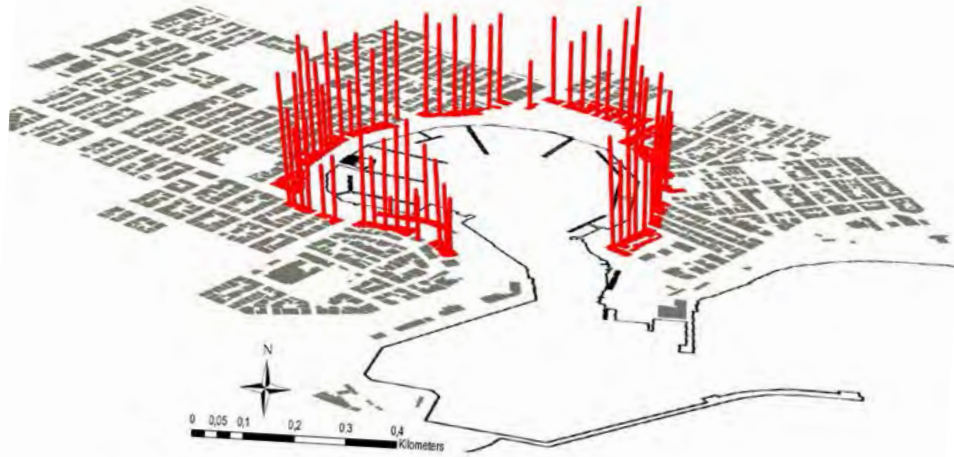
ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Σε συσχέτισμό των δύο χαρτών, παρατηρούμε ότι τα τελευταία χρόνια το μέτωπο του Πασαλιμανιού εξελίχθηκε σε εμπορικό κέντρο, καθώς τα κτίρια αυτά με τις εμπορικές χρήσεις δεν υπήρχαν το 1997.

Επιπροσθέτως, στη ΒΔ πλευρά του λιμένα Ζέας και προς τα άνω, παρατηρείται πως εξαλήφθηκαν σιγά σιγά οι κατοικίες και αντικαταστάθηκαν και αυτές μετά το 50 με περισσότερα εμπορικά κτίρια. Παρατηρείται λοιπόν σε ένα γενικό βαθμό μια εμπορευματοποίηση και δημοσιοποίηση της ευρύτερης περιοχής τα τελευταία χρόνια, ιδίως όσον αφορά το μέτωπο του λιμένα Ζέας. Το παράκτιο μέτωπο, θα αποτελέσει μετά το 85 χώρο συνάθροισης, ψυχαγωγίας και εμπορίου, δημιουργώντας έτσι ένα χώρο εκτόνωσης της ευρύτερης πυκνοκατοικημένης και πολυδομημένης περιοχή.

3. 04 Συμπεράσματα – Και να γιατί επιλέξαμε το Πασαλιμάνι

Διάγραμμα ύψους κτιρίων στο παράκτιο μέτωπο

Ασφαλώς ένα μεγάλο τμήμα γης, δεν είναι δυνατό να περιοριστεί μονάχα σε ένα παράκτιο μέτωπο. Ασφαλώς δεν ήταν δυνατό να περιοριστούμε απλώς στο Πασαλιμάνι

Ασφαλώς, δεν θα εξεταζόταν μόνο αυτό....

Μετά από αρκετή παρατήρηση και πολύ μελέτη, μέσα στο χάος των θεμάτων που θα μπορούσαν να επιλεγούν, μέσα στον πλούτο και την απεριόριστη έκταση του Πειραιά, ένα μονάχα βλέμμα ήταν αρκετό! Τρεις διαφορετικές προσωπικότητες έπρεπε να καταλήξουμε σε ένα θέμα. Και μόνο εάν αυτό ήταν το σωστό, και όχι κάποιο βεβιασμένα επιλεγμένο από την πίεση του χρόνου, θα είχαμε τελματώσει το σκοπό μας.

Αναζητούσαμε κάτι που θα είχε σημασία όχι μόνο για εμάς, αλλά και για τους ίδιους τους κατοίκους της περιοχής, ακόμη και για τους μακρινούς επισκέπτες. Είχαμε περιοριστεί στο εσωτερικό, ψάχναμε κάτι το μικρό, παραμελώντας το μεγάλο, το πελώριο, το ενδεχομένως προφανές.... ΤΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΤΜΗΜΑ

Σύμφωνα με τα στοιχεία μας, το μέτωπο αυτό, συγκεντρώνει αμέτρητους δημόσιους χώρους, προσβάσεις από παντού, τόσο από ξηράς όσο και μέσω των υδάτων, και κυρίως μια εκτόνωση, που έρχεται να αντιταχθεί στον ασφυκτικό κλοιό και αποπνικτική δόμηση του υπόλοιπου τμήματος. Αποτελεί ένα τμήμα που τα συνδυάζει όλα, ένα τμήμα που λειτουργεί ως ανακουφιστικός κύκλος της ευρύτερης περιοχής.

Κατεβαίνοντας όλους τους επιμέρους δρόμους που οδηγούν σ' αυτό, αντιληφθήκαμε την ελευθερία που νιώσαμε φτάνοντας παραλιακά. Το πώς αυτό το μέτωπο μας ανακούφισε από την σκληρότητα των επιμέρους στενών της περιοχής

Και παίρνοντας τους δρόμους που φεύγουν από αυτό, νιώσαμε μια καταπίεση.

Πάνω απ' όλα, το πασαλιμάνι, είναι το τμήμα εκείνο, το οποίο έρχεται να καλύψει τις ανάγκες ολόκληρης της περιοχής τόσο από άποψη αγαθών όσο και από άποψη υπηρεσιών και απασχόλησης.

Είναι ικανό το παράκτιο μέτωπο να ικανοποιήσει κάθε κάτοικο και μη ;'

Είναι ικανό να καλύψει την ανάγκη για ψυχαγωγία, για επιβίωση για βιοπορισμό ;

Τα ερωτήματα αυτά μένει να απαντηθούν.....

Και στην ερώτηση, και τι θα μελετήσετε....

Στην ερώτηση με ποίο τμήμα πιστεύετε ότι αξίζει να ασχοληθείτε.....

Ποιο τμήμα του δοθέντος χώρου σας κινεί το ενδιαφέρον....

Δυσκολευτήκαμε....

Αμφιταλαντευτήκαμε...

Έπρεπε να αξιοποιήσουμε όλα μας τα στοιχεία για να καταλήξουμε....

Και ήταν μπροστά στα μάτια μας....

ΤΟ ΠΑΣΑΛΙΜΑΝΙ

Και γιατί?

4. Εστιάζοντας στο Πασαλιμάνι...

4. 01 Πασαλιμάνι - Αρχιτεκτονική μορφολογία

Στην περιοχή αυτή τα κτίρια είναι κατασκευασμένα από οπλισμένο σκυρόδεμα. Σε πολύ χαμηλότερο ποσοστό ακολουθούν τα λιθόκτιστα κτίρια και τα πλινθόκτιστα. Μεταλλικές και σύμμικτες κατασκευές δεν φαίνεται να υπάρχουν.

Η κατάσταση των κτιρίων είναι κατά πλειοψηφία καλή και μέτρια. Η καλή κατάσταση απαντάται στο βόρειο κομμάτι και η μέτρια στο ανατολικό και το δυτικό. Υπάρχουν λιγοστά κτίρια κακής κατάστασης, ενώ τα ερείπια είναι σχεδόν μηδαμνά.

Τα περισσότερα κτίρια της περιοχής αυτής έχουν κτιστεί την μεταπολεμική περίοδο (1950-1985). Ισόποσα φαίνονται να είναι τα κτίρια της μεσοπολεμικής περιόδου (1920-1950) και τα νεότερα (1985 και μετά).

ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Ο συσχετισμός της ηλικίας με τα υλικά κατασκευής των κτιρίων έχει επιστημονικό ενδιαφέρον, αφού καθορίζει όχι μόνο την μορφή της πόλης, αλλά και τη εξέλιξη της επί τα διάφορα αρχιτεκτονικά και κοινωνικά κινήματα.

Λιγοστά είναι τα λιθόκτιστα κτισμάτα μέχρι το 1920, την εποχή του ιστορισμού- νεοκλασικισμού. Σε πρώτη φάση βλέπουμε μια ραγδαία αύξηση του οπλισμένου σκυροδέματος στις καινούργιες κατασκευές την εποχή του μεσοπολέμου 1920-1950, κάτι λογικό λόγω της διάδοσης του μοντερνισμού. Στη συνέχεια παρόλο που αρχικά φαίνεται παράδοξο η διατήρη της πρώτης θέσης του μπετόν ως κατασκευαστικό υλικό το διάστημα 1950-1985 λόγω της εξέλιξης της γνώσης των δομικών υλικών, λαμβάνοντας όμως υπόψη την παράλληλη νομιμοποίηση αυθαιρέτων και την μαζική οικοδομική δραστηριότητα καθιστάται φυσικό επόμενο. Όσον αφορά την τελευταία χρονική περίοδο, επικίνδυνη φαίνεται η στασιμότητα στην εξέλιξη των σύγχρονων υλικών (μέταλλο) και η άκριτη και ευρεία χρήση οπλ.σκυροδέματος ως προς την όψη της πόλης.

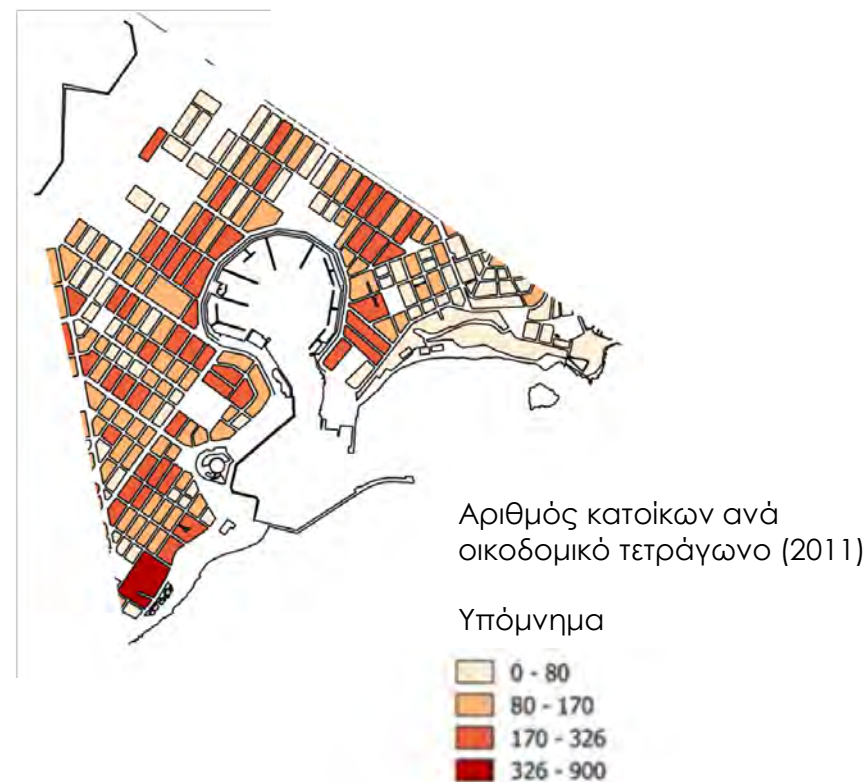
4.02 Πασαλιμάνι – Κοινωνικά χαρακτηριστικά

Πληθυσμός

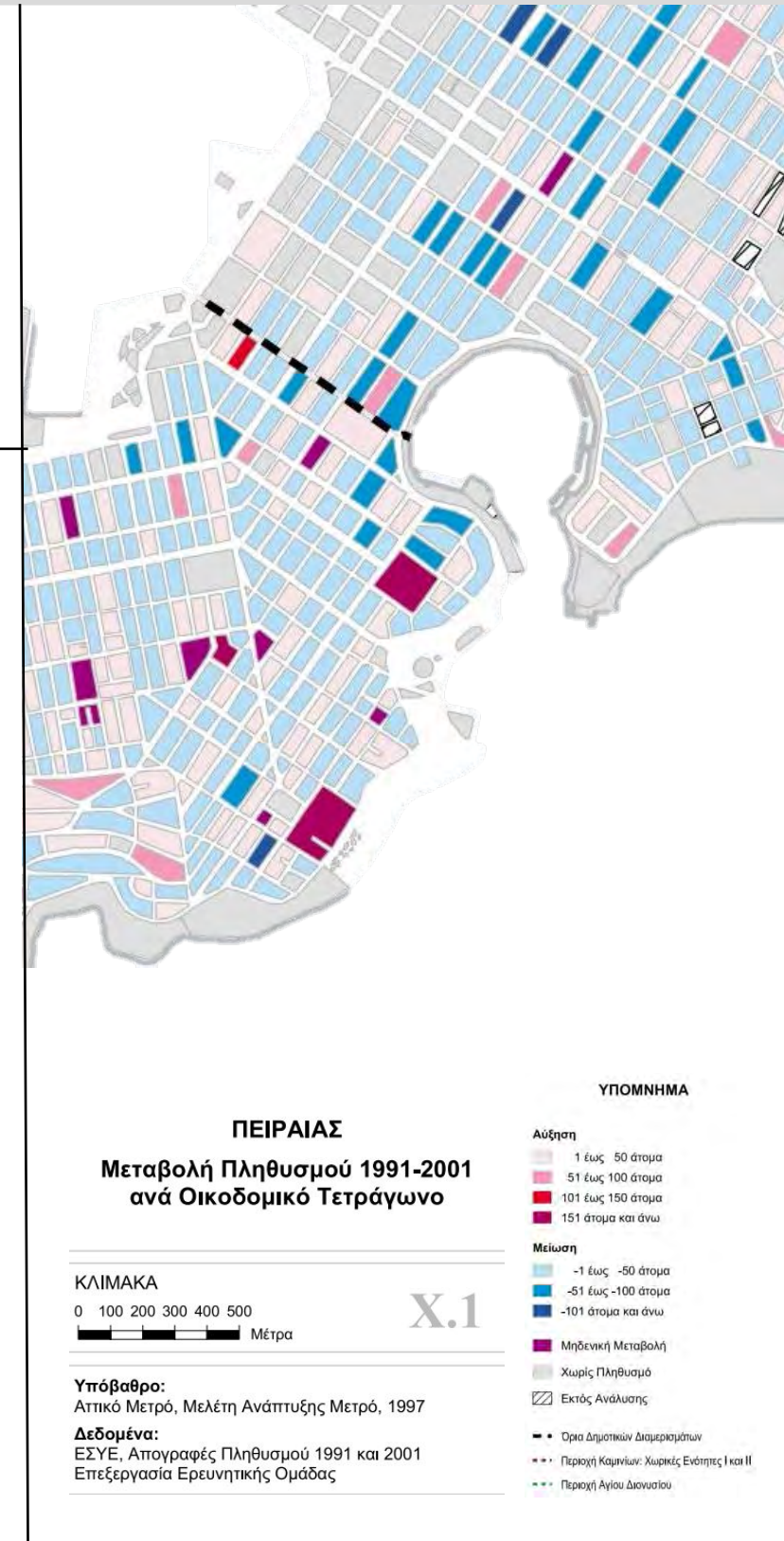
Ο πληθυσμός στην ευρύτερη περιοχή του Λιμένα Ζέας μειώνεται ανά οικοδομικό τετράγωνο. Στην περιοχή μελέτης η μείωση είναι κυρίως στα 1-50 άτομα ανά οικοδομικό τετράγωνο και ακολουθεί μείωση της τάξης των 51-100 ατόμων ανά οικοδομικό τετράγωνο. Μικρή αύξηση παρατηρείται σε ορισμένα σημεία.

Ο συγκεκριμένος χάρτης έχει να κάνει με την μεταβολή το 1991-2001.

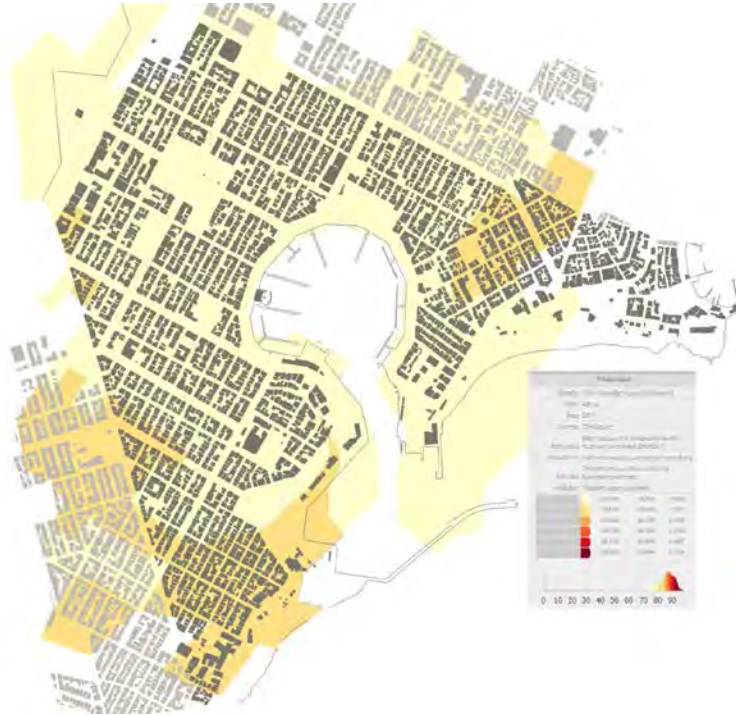
Όπως συμπεραίνουμε από τη συνοπτική παρατήρηση των χαρτών, το 2001 ο αριθμός των κατοίκων ήταν μεγαλύτερος συγκριτικά με το 2011 στην περιοχή μελέτης. Αυτό φαίνεται να οφείλεται στην αντικατάσταση ορισμένων κατοικιών, και ιδίως των ισογείων, από χώρους εμπορικών χρήσεων.

Από τους παραπάνω χάρτες προκύπτει πως υπάρχει μία σταδιακή μείωση των κατοίκων από το 2001 έως το 2011.

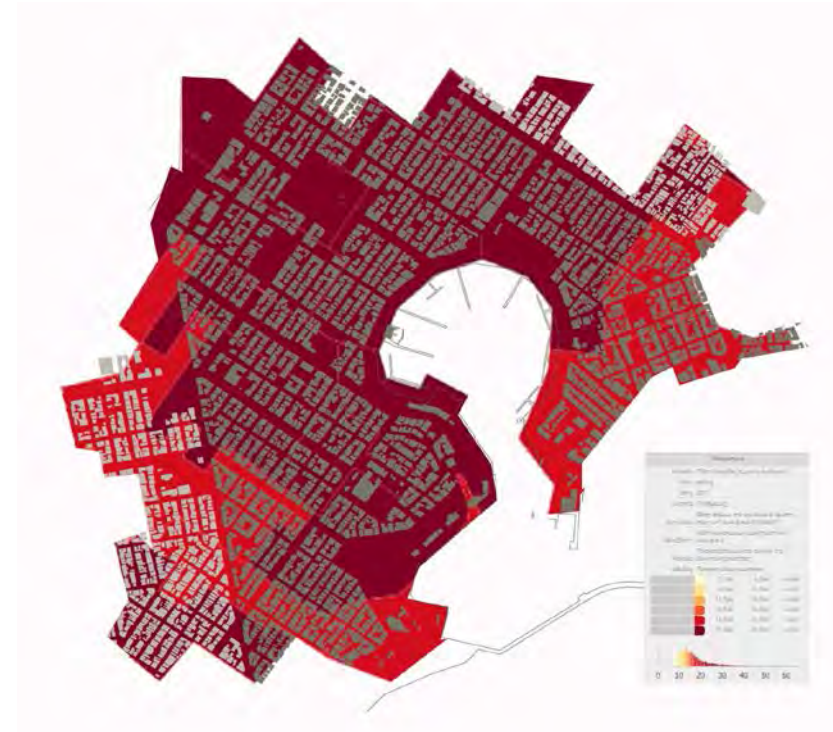

Μορφή νοικοκυριών

Χάρτης πυρηνικής οικογένειας

Η πυρηνική οικογένεια αποτελεί την κύρια μορφή οικογένειας που συναντάται στις μέρες μας. Ωστόσο, στην περιοχή των κεντρικών συνοικιών του Πειραιά, συγκεντρώνονται χαμηλότερα ποσοστά πυρηνικών οικογενειών τα οποία κυμαίνονται μεταξύ 35-80%.

Χάρτης μη πυρηνικής οικογένειας

Οι υπόλοιπες μορφές οικογένειας, εκτός της πυρηνικής, συναντώνται σε μικρότερα ποσοστά συνολικά στην πόλη της Αθήνας. Παρόλα αυτά, οι κεντρικές συνοικίες του Πειραιά συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά αυτών των κατηγοριών που κυμαίνονται μεταξύ 21-65%.

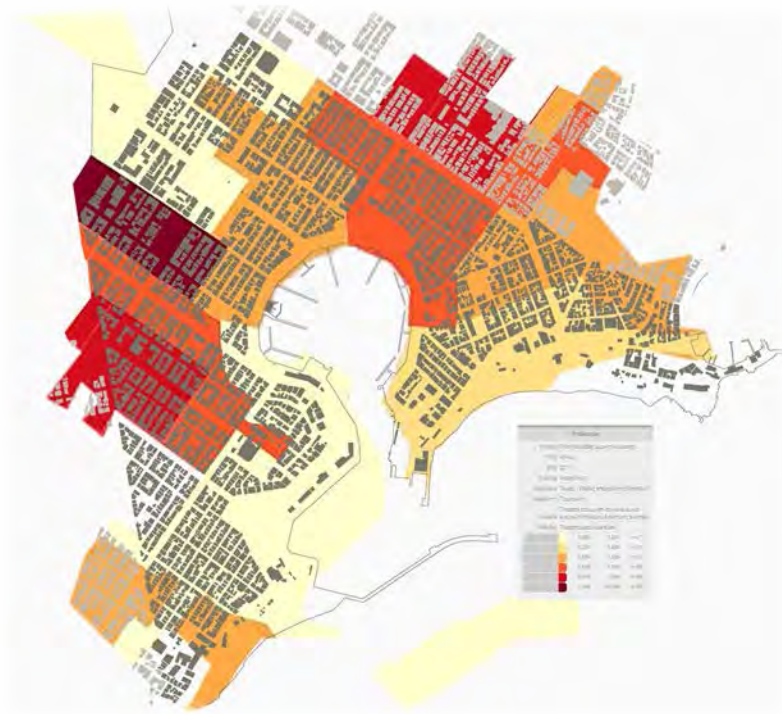
ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Από τα παραπάνω καταλαβαίνουμε ότι το αστικό περιβάλλον στις κεντρικές συνοικίες του Πειραιά δεν είναι ιδιαίτερα φιλικό για την εγκατάσταση πυρηνικών οικογενειών. Ταυτόχρονα, η εμπορευματοποίηση της ευρύτερης περιοχής του Πειραιά λειτουργεί ως αντίβαρο για την ανάπτυξη της κατοικίας.

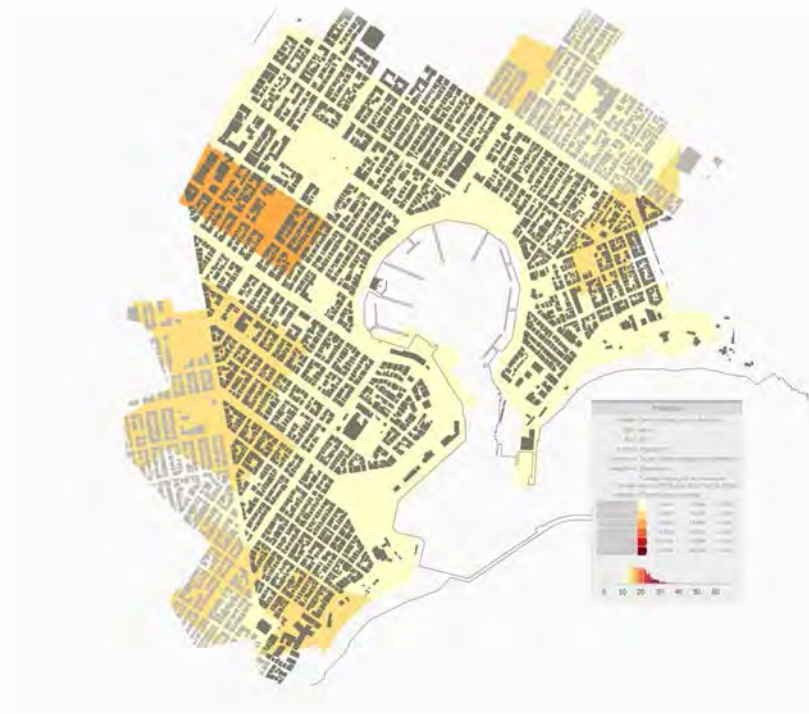
Η ανάπτυξη του εμπορίου και των υπηρεσιών σε βάρος της κατοικίας.

Απασχόληση - Τομείς

Πρωτογενής τομέας

Η απασχόληση με τον πρωτογενή τομέα στην πόλη της Αθήνας κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Ωστόσο, εστιάζοντας στο παράκτιο μέτωπο του Πασαλιμανίου φαίνεται να υπάρχει μία διακύμανση που όμως τα συνολικά ποσοστά δεν ξεπερνούν το 2%.

Δευτερογενής τομέας

Η απασχόληση με το δευτερογενή τομέα συγκεντρώνεται σε μεγαλύτερα ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 2 – 13%.

Τριτογενής τομέας

Ο τριτογενής τομέας αποτελεί τον κύριο τομέα απασχόλησης στην πόλη της Αθήνας. Η περιοχή του Πασαλιμανίου συγκεντρώνει υψηλά επίπεδα τριτογενούς δραστηριότητας που αγγίζουν το 85 – 95%.

ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Τα τελευταία χρόνια, σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), η απασχόληση στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα συρρικνώθηκε δραματικά. Αντίθετα γιγαντώθηκε ο τριτογενής τομέας, με αιχμή τις επιχειρηματικές και χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες αλλά και τις υπηρεσίες κατά κύριο λόγο στη δημόσια διοίκηση. Ο Πειραιάς αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα πόλης στο οποίο έχει εκτιναχθεί η τριτογενής δραστηριότητα τα τελευταία χρόνια

4.03 ΧΡΗΣΕΙΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Χάρτης Χρήσεων Γης ανά Πολύγωνο Χρήσης

Απο τον χάρτη του 1997 γίνεται αντιληπτό ότι οι κατοικίες υπερτερούσαν σε αυτή την περιοχή. Επίσης στο μέτωπο δεσπάζει το λιανικό υπερτοπικό εμπόριο. Αυτό οφείλεται στην μεγάλη ανάπτυξη της ναυτιλίας από εκείνη την εποχή.

Παρατηρούμε μία τριτογενοποίηση του παράκτιου μετώπου σε σχέση με παλιότερα. Οι κατοικίες με την πάροδο των χρόνων αντικαθίστανται από εμπορικούς χώρους είτε αφορούν τοπικό εμπόριο και υπηρεσίες, είτε υπερτοπικό. Αυτή η μετατόπιση των χρήσεων επηρεάζεται από την μείωση του πληθυσμού στην περιοχή. Το ότι συγκεντρώνεται τοπικό λιανικό εμπόριο, δείχνει πως το Πασαλιμάνι καταλαμβάνει σημαντικό ρόλο στην ζωή των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής, καθώς από εκεί προμηθεύονται τα αγαθά που χρειάζονται. Έπειτα η ύπαρξη υπερτοπικού εμπορίου δείχνει πως η ναυτιλιακή δραστηριότητα στην περιοχή είναι έντονη. Αυτό βέβαια για να το αντιληφθεί κανείς αρκεί μια γρήγορη βόλτα στο Πασαλιμάνι. Τέλος, οι πολυπληθείς χώροι εστίασης και αναψυχής καθιστούν σαφές πως το Πασαλιμάνι αποτελεί μέρος χαλάρωσης για ένα ποσοστό των κατοίκων του Πειραιά και όχι μόνο.

Χάρτης χρήσεων γης το 2017.

Παρατηρούμε πως η κατοικία έχει μειωθεί σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια ακόμη περισσότερο και στο κομμάτι αυτό δεσπάζει το λιανικό εμπόριο και οι υπηρεσίες. Ωστόσο δεν απουσιάζει το λιανικό υπερτοπικό εμπόριο λόγω της ναυτιλιακής δραστηριότητας στην περιοχή.

ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: Συνεντεύξεις κατοίκων

Το Πασαλιμάνι είναι ένας χώρος που πηγαίνουν καθημερινά πολλοί άνθρωποι, για δουλειά και αναψυχή. Έχει χαρακτήρα υπερτοπικό και τοπικό. Ο υπερτοπικός χαρακτήρας του έχει να κάνει με το λιμάνι, και το εμπόριο που απευθύνεται σε αυτό. Υπάρχουν ναυτιλιακές εταιρίες, καταστήματα εξοπλισμού ειδών ναυτιλίας και ιστιοπλοικοί σύλλογοι. Ο τοπικός του χαρακτήρας φαίνεται από την ύπαρξη χώρων εστίασης και αναψυχής και λιανικό εμπόριο.

Όμως όλα αυτά τα καταστήματα και οι υπηρεσίες ανταποκρίνονται στον κάτοικο της ευρύτερης περιοχής;

Από προσωπική έρευνα για τις συνήθειες των κατοίκων στην ευρύτερη περιοχή του Πασαλιμανίου καταλήξαμε σε αρκετά συμπεράσματα για την κάθε ηλικιακή ομάδα.

Μεγάλο μερίδιο ατόμων που η απασχόληση τους είναι τα οικιακά, ανέφερε πως το Πασαλιμάνι είναι η κύρια εμπορική περιοχή που καλύπτει τις ανάγκες τους και την επισκέπτονται στην καθημερινότητά τους. Χαρακτηριστικά αναφέρθηκε :

“ Όλες οι ανάγκες μας εξυπηρετούνται στο Πασαλιμάνι”.
Μητέρα με παιδί, Οικιακά

Κάποιοι από τους φοιτητές που ερωτήθηκαν, είπαν πως καταφεύγουν στο μέτωπο του πασαλιμανίου για την χρήση Μ.Μ.Μ. (λεωφορείο), για περίπατο, για αγορές προϊόντων οικιακών αναγκών και για εστίαση-αναψυχή. Ωστόσο υπήρχαν και φοιτητές που δεν προτιμούν συνοσπισμένες περιοχές για αναψυχή όπως το Πασαλιμάνι και καταφεύγουν σε περιοχές πιο ήσυχες και απομακρισμένες από το μέτωπο του λιμανιού. Συγκεκριμένα δηλώθηκε:

“ Προτιμάω να μην πηγαίνω στο μέτωπο του Πασαλιμανίου γιατί έχει πολύ κόσμο και μ' αρέσουν πιο ήσυχα μέρη”, ή “ μου αρέσει πολύ να βγαίνω με τους φίλους μου στο Πασαλιμάνι”.

Απο συνταξιούχους που ερωτήθηκαν, εντύπωση μας προκάλεσε πως ένας μεγάλος αριθμός ανέφερε πόσο έχει αλλάξει το Πασαλιμάνι από τα παιδικά του χρόνια. Κάποτε κάνανε μπάνιο εκεί και δεν ήταν εμπορική περιοχή όπως σήμερα, είπαν. Δεν είναι ασυνήθιστη η χρήση Μ.Μ.Μ. αντί αυτοκινήτου λόγω μεγάλης κυκλοφορικής συμφόρησης. Πολλοί πηγαίνουν στο Πασαλιμάνι για εστίαση και αναψυχή.

Τέλος, ερωτήθηκαν εργαζόμενοι οι οποίοι ασχολούνται με τοπικό και υπερτοπικό εμπόριο. Αξίζει να παρατηρηθεί ότι το Πασαλιμάνι αποτελεί πόλο έλξης όσον αφορά στο υπερτοπικό εμπόριο λόγω της ναυτιλιακής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό στο οποίο απευθύνεται το εμπόριο αυτό είναι διερχόμενοι τουρίστες.

Ένας εργαζόμενος σε κατάστημα ειδών ναυτιλίας αναφέρει πως το 90% των πελατών του είναι τουρίστες.

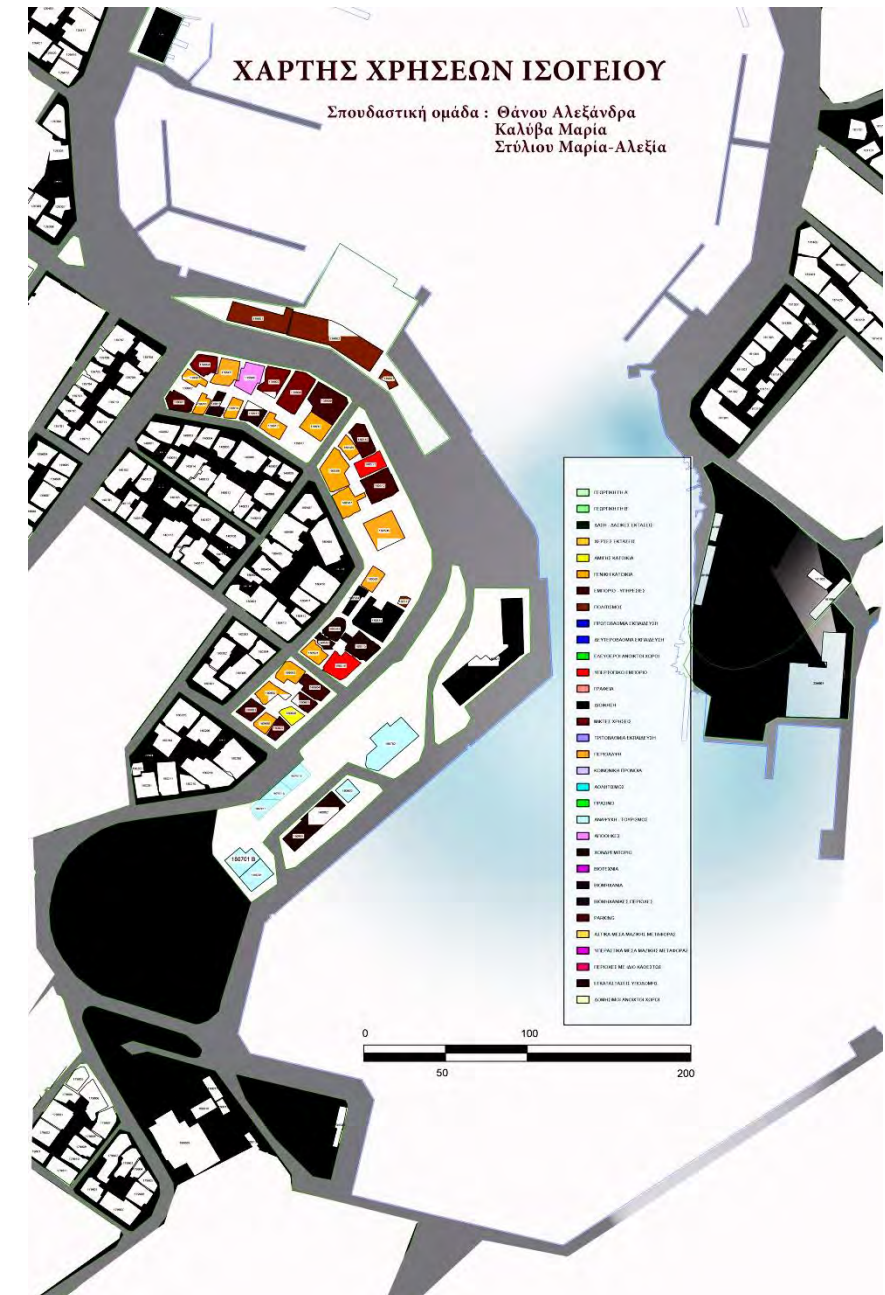
5. ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Έχοντας μελετήσει την φυσιογνωμία του Πασαλιμανίου αλλά και τον ευρύτερο Πειραιά, έχουμε παρατηρήσει πως τα κτήρια των οποίων η χρήση απευθύνεται σε κατοικίες είναι χτισμένα κατά πλειοψηφία την περίοδο μεταξύ του 1950-1985. Αυτό γίνεται αντιληπτό και στην συγκεκριμένη περιοχή μελέτης στους χάρτες που ακολουθούν. Αντίθετα, φαίνεται πως τα κτίρια που έχουν εμπορική χρήση (χώροι εστίασης- αναψυχής), ανεγέρθηκαν μετά το 1985 στην συγκεκριμένη περιοχή. Ενδεχομένως αυτό να είναι απόρροια των αναγκών που δημιουργήθηκαν. Στην σύγχρονη κοινωνία θεωρήθηκαν αναγκαίοι οι χώροι αναψυχής, ως χώροι εκτόνωσης της κατοικίας που προϋπήρχε.

“Έπειτα παρατηρήσαμε πως στην συγκεκριμένη περιοχή, ανάμεσα στους χώρους εστίασης και αναψυχής, υπάρχουν ιστιοπλοϊκοί και αθλητικοί σύλλογοι, οι οποίοι συνδέονται με την ανάγκη του ατόμου για κοινωνικοποίηση, ένταξη σε μια ομάδα και ενασχόληση με τον αθλητισμό. Αυτό το φαινόμενο έγινε εντονότερο την περίοδο οικονομικής ανόδου του Πειραιά, επομένως δικαιολογεί την ανέγερση των αντίστοιχων κτιρίων μετά το 1985.

Οι χρήσεις που συναντάει κανείς στο μέτωπο του Πασαλιμανίου έχουν τόσο τοπικό όσο και υπερτοπικό χαρακτήρα. Θα μπορούσε να γίνει εύκολα αντιληπτό πως ο υπερτοπικός χαρακτήρας αναφέρεται κυρίως στην ναυτιλία. Ο τοπικός χαρακτήρας συναντάται περισσότερο σε χώρους αναψυχής, εμπορίου και αθλητικών συλλόγων.

ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

Σπουδαστική ομάδα : Θάνου Αλεξάνδρα
Καλύβα Μαρία
Στύλιου Μαρία-Αλεξία

ΧΑΡΤΗΣ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Σπουδαστική ομάδα : Θάνου Αλεξάνδρα
Καλύβα Μαρία
Στύλιου Μαρία-Αλεξία

Είναι ιδιαίτερα ευχάριστο το γεγονός πως στον Πειραιά έχουν διασωθεί σε πολύ καλή κατάσταση νεοκλασικά (κτισμένα πριν το 1920) και έχουν συντηρηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να τα αισθάνεται κανείς ως αμετάβλητα στον χρόνο. Κάποια από αυτά είναι το Ναυτοδικείο και το Στρατιωτικό νοσοκομείο του Πειραιά καθώς και ένα κτίριο που έχει χρήση κτηματομεσιτικού γραφείου.

Ακόμη, λαμβάνοντας υπόψιν το μικρό αυτό αλλά αντιπροσωπευτικό δείγμα μέσω της έρευνας μας, διαπιστώνουμε πως τα περισσότερα κτίρια είναι ανεγειρόμενα με οπλισμένο σκυρόδεμα, γεγονός που δικαιολογείται από το ότι η πλειοψηφία τους δημιουργείται μετά το 1950

Τέλος, παρατηρούμε πως στα περισσότερα κτίρια, κυρίως στο παράκτιο μέτωπο του Πασαλιμανίου, τα ισόγεια διαμερίσματα έχουν αντικατασταθεί από εμπορικούς χώρους, γεγονός που συνδέεται με τις ανάγκες των ανθρώπων της περιοχής. Έτσι το μέτωπο έχει αποκτήσει πιο εμπορικό χαρακτήρα σε σχέση με το παρελθόν. Αυτό επαληθεύεται με την διαπίστωση πως οι κάτοικοι της εποχής μειώθηκαν ανά οικοδομικό τετράγωνο από το 2001 έως το 2011 αφού έναν σημαντικό αριθμό διαμερισμάτων κατέλαβε το εμπόριο και οι υπηρεσίες.

ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Σπουδαστική ομάδα : Θάνου Αλεξάνδρα
Καλύβα Μαρία
Στύλιου Μαρία-Αλεξία

6. ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό πως ο χώρος συντίθεται τόσο από την αρχιτεκτονική μορφολογία όσο και από τα κοινωνικά δεδομένα. Είναι δύο μεταβλητές οι οποίες δεν μπορούν να ληφθούν εξεδιαιρέτως. Παράλληλα, οι χρήσεις των κτιρίων αποτελούν τον συνδετικό κρίκο μεταξύ της αρχιτεκτονικής μορφής και του ανθρώπινου παράγοντα, δείχνουν δηλαδή, πως η μορφή παίρνει “ ζωή ” από τον άνθρωπο.. Οι συνήθειες των κατοίκων μιας περιοχής έχουν αντίκτυπο στην μορφολογία των κτιρίων, και αντίστοιχα η μορφολογία τους, επιδρά στην ψυχοσύνθεση και τη συμπεριφορά του ατόμου.

Αρέσει στους κατοίκους να επισκέπτονται το Πασαλιμάνι;
Είναι το Πασαλιμάνι ένας ιδανικός χώρος για όλους;

Η απάντηση δεν μπορεί να οριστεί με σαφήνεια. Ο χώρος δεν χρησιμοποιείται εξίσου από όλους τους ανθρώπους γιατί οι άνθρωποι δεν έχουν την ίδια προσωπικότητα, τις ίδιες προτιμήσεις, τις ίδιες συνήθειες. Άλλες αξίες, άλλα ιδανικά, άλλα βιώματα που κάνουν τον καθένα να αντιλαμβάνεται το χώρο με μοναδικό τρόπο.

Ετσι, είναι λάθος ο χώρος να σχεδιάζεται και να μελετάται ως μια αδιαίρετη μονάδα καθώς δεν χρησιμοποιείται με ενιαίο τρόπο.

Στην ερώτηση, καλύπτει το Πασαλιμάνι τις ανάγκες των κατοίκων....

..... Η απάντηση δεν είναι μια και ορθή! Για άλλους ναι, για άλλους όχι, για άλλους ίσως. Ανάλογα με τα κοινωνικοπολιτιστικά χαρακτηριστικά του κάθε ανθρώπου, αναπτύσσονται και μοναδικές ανάγκες, τις οποίες σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ο χώρος του Λιμένα Ζέας είναι δυνατό να κορέσει, ενώ σε άλλες όχι.

7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Φωτογραφικό Υλικό

Πασαλιμάνι. Πολυόροφες πολυκατοικίες και έντονη ναυτιλιακή δραστηριότητα.

Εκτόνωση υψηλών πολυκατοικιών στο Πασαλιμάνι.

Κυκλοφορία στο Πασαλιμάνι.

Κυκλοφορικό πρόβλημα στον δρόμο προς το Πασαλιμάνι.

Πεζόδρομος στο Πασαλιμάνι.

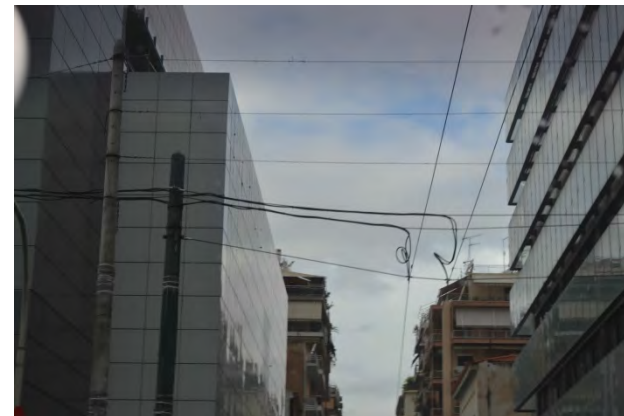

Μέτωπο Πασαλιμανίου.

Φωτογραφικό Υλικό

Εδώ απεικονίζεται η πυκνή δόμηση σε συνδυασμό με τα πολυόροφα κτίρια στο Πασαλιμάνι. Εντονη φαίνεται η κίνηση των αυτοκινήτων και λίγο το πράσινο σε σχέση με τον όγκο των κτιρίων.

Εδώ απεικονίζεται η πυκνή δόμηση σε συνδυασμό με τα πολυόροφα κτίρια στην Ακτή Μιαούλη. Τα κτίρια αυτά είναι κυρίως κτίρια εταιριών και γραφείων και δεν υπάρχουν πράσινοι χώροι.

Ιδιαίτερα πυκνή δόμηση στο Πασαλιμάνι.

Φωτογραφικό Υλικό

Οδός Ηρώων Πολυτεχνείου

Αρχαιολογικός χώρος κοντά στο Πασαλιμάνι

Χώρος πρασίνου στο μέτωπο του Πασαλιμανίου

Νησίδες Πρασίνου

Χώρος πρασίνου

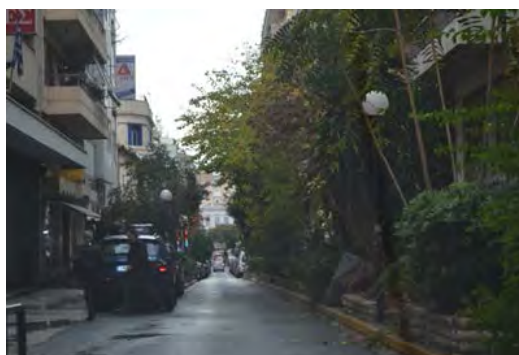
Άποψη πολυώροφων πολυκατοικιών από πάρκο

Έντονη βλάστηση

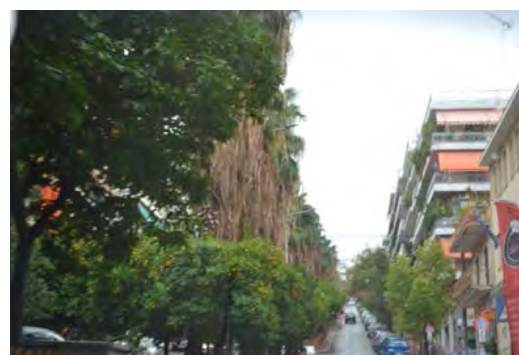
Χώρος πρασίνου στις νησίδες πεζοδρομίων

Πρασιές

Έντονη βλάστηση για τόσο πυκνοκατοικιμένη περιοχή

Έντονη βλάστηση σε δρόμο προς το Πασαλιμάνι

Χώρος εκτόνωσης με πάρκα και μεγάλους δρόμους.

Φωτογραφικό Υλικό

Νεοκλασσικά κτίρια, θυμίζουν τον πάλιο Πειραιά. Η αναβίωση και η νοσταλγία του παρελθόντος.

Πολυκατοικία με πιλοτή

Κτίρια μοντέρνας αρχιτεκτονικής (1950-1985), ορίζουν μια νέα εποχή.

Ανακατασκευή λιθόκτιστου κτιρίου. Τα λιθόκτιστα λίγα στην περιοχή

Μεταπολεμικές πολυκατοικίες

Το μεγάλο ύψος δόμησης διακόπτεται από παλιότερες μικρές κατοικίες

Γενικά Στοιχεία Απογραφής

Απογραφή-Excel

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
	ΟΤ	Α/Α ΚΤΙΡ	BLD_CODE	ADDRESS	ΟΡΟΦ	ΥΠΟΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΟ	ΠΙΛΟΤΙ	ΠΡΑΣΙΑ								
2	1398	01	139801	Όρμος Μαρίνας Ζέας		1 OXI	"_"	OXI	OXI				NAI	2		0	"_"
3	1398	02	139802	Όρμος Μαρίνας Ζέας		1 OXI	"_"	OXI	OXI				OXI			1	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ
4	1398	03	139803	Όρμος Μαρίνας Ζέας		1 OXI	"_"	OXI	OXI							2	ΑΞΙΟΛΟΓΟ
5	1809	01	180901	Μαρίνα Ζέας, 1		2 OXI	"_"	OXI	OXI								3
6	1807	01	180701	Όρμος Μαρίνας Ζέας		2 OXI	"_"	OXI	OXI								4
7	1808	01	180801	Όρμος Μαρίνας Ζέας		2 OXI	"_"	OXI	OXI								5
8	1807	02	180702	Όρμος Μαρίνας Ζέας		1	"_"	OXI	OXI								6
9	1806	01	180601	Υγείας και Βαλανίου		2 NAI	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ	OXI	OXI								7
10	1806	02	180602	Βαλλανίου, 17-19		6 NAI	"_"	OXI	OXI								8
11	1806	03	180603	Βαλλανίου και Αιγαίως 10		6 NAI	"_"	OXI	NAI								>8
12	1806	04	180604	Αιγαίως 12		7 OXI	"_"	OXI	OXI								
13	1806	05	180605	Ακτή Μουτσοπούλου, 74		7	"_"	OXI	NAI								
14	1806	06	180606	Ακτή Μουτσοπούλου, 76		1 OXI	"_"	OXI	NAI								
15	1806	07	180607	Ακτή Μουτσοπούλου, 78		6 NAI	"_"	OXI	NAI								
16	1805	01	180501	Αιγαίως 27 και Βαλανίου		6 NAI	"_"	OXI	OXI								
17	1805	02	180502	Βαλλανίου 8		5 NAI	"_"	OXI	OXI								
18	1805	07	180507	Βαλλανίου 13	>8	NAI	"_"	OXI	OXI								
19	1805	08	180508	Βαλλανίου 1		6 NAI	"_"	OXI	OXI								
20	1805	09	180509	Μαχαώνος 3		5 NAI	"_"	OXI	OXI								
21	1805	10	180510	Μαχαώνος 1		7 NAI	"_"	OXI	OXI								
22	1805	11	180511	Ακτή Μουτσοπούλου, 64		7 NAI	"_"	OXI	OXI								
23	1805	12	180512	Ακτή Μουτσοπούλου, 66	>8	NAI	"_"	OXI	OXI								
24	1805	15	1805 15	Ακτή Μουτσοπούλου, 68		7 OXI	"_"	OXI	OXI								
25	1805	16	180516	Ακτή Μουτσοπούλου, 70		8 NAI	"_"	OXI	OXI								
26	1399	01	139901	Εύντου 1Α και Ζαννή		5 NAI	"_"	OXI	OXI								
27	1399	03	139903	Ζαννή, 3		6 NAI	"_"	OXI	OXI								
28	1399	04	139904	Ζαννή, 1 και Ακτή Μουτσοπούλου		7 OXI	"_"	OXI	OXI								
29	1399	05	139905	Ακτή Μουτσοπούλου, 52		8 OXI	"_"	OXI	OXI								
30	1399	06	139906	Ακτή Μουτσοπούλου, 54		8 OXI	"_"	OXI	OXI								
31	1399	07	139907	Ακτή Μουτσοπούλου, 56		6 OXI	"_"	OXI	OXI								
32	1399	08	139908	Ακτή Μουτσοπούλου, 58		7 OXI	"_"	OXI	OXI								
33	1399	09	139909	Ακτή Μουτσοπούλου, 60	>8	OXI	"_"	OXI	NAI								
34	1399	12	139912	Εύντου, 9		2 NAI	"_"	OXI	OXI								
35	1399	13	139913	Εύντου, 7	>8	NAI	"_"	OXI	OXI								
36	1399	14	139914	Εύντου, 5		3 OXI	"_"	OXI	OXI								
37	1399	15	139915	Εύντου, 3		2 OXI	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ	OXI	NAI								
38	1399	16	139916	Εύντου, 1B		4 OXI	"_"	OXI	NAI								
39	1805	04	180504	Ακτή Μουτσοπούλου, 72		3 OXI	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ	OXI	OXI								
40	1805	05/06	180505/06	Ακτή Μουτσοπούλου		4 OXI	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ	OXI	OXI								

Απογραφή-Excel

Είδος Κατασκευής

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	ΟΤ	Α/Α ΚΤΙΡ	BLD_CODE	ΤΥΠΟΣ	Α_ΟΚΟΙ	Β_ΟΚΟΙ	Υ_ΠΕΡΣ_ΟΚΟΙ	NOTES						
2	1398	01	139801	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
3	1398	02	139802	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα μαρμάρινο						Λιθόκτιστο
4	1398	03	139803	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						Πλινθόκτιστο
5	1809	01	180901	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						Οπλ. Σκυρόδεμα
6	1807	01	180701	Οπλ. Σκυρόδεμα				Εμφανές μπετόν, με μεγάλο ημιυπαίθριο- μεταλλική κατασκευή						Μεταλλική
7	1808	01	180801	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μεγάλα υαλοστάσια						Ξύλινη
8	1807	02	180702	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μαρμάρου						Σύμμεικτη
9	1806	01	180601	Λιθόκτιστο				Επίχρισμα σοβά και μαρμάρου						
10	1806	02	180602	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μαρμάρου						
11	1806	03	180603	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
12	1806	04	180604	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
13	1806	05	180605	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
14	1806	06	180606	Λιθόκτιστο				Επίχρισμα σοβά						
15	1806	07	180607	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
16	1805	01	180501	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
17	1805	02	180502	Οπλ. Σκυρόδεμα				Μεταλλικές περσίδες στην πρόσοψη						
18	1805	07	180507	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
19	1805	08	180508	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
20	1805	09	180509	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
21	1805	10	180510	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
22	1805	11	180511	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
23	1805	12	180512	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μεταλλικά στοιχεία						
24	1805	15	180515	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μαρμάρου						
25	1805	16	180516	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μαρμάρου						
26	1399	01	139901	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
27	1399	03	139903	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
28	1399	04	139904	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
29	1399	05	139905	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
30	1399	06	139906	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
31	1399	07	139907	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μεταλλικά φέροντα στοιχεία						
32	1399	08	139908	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μαρμάρου						
33	1399	09	139909	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά και μαρμάρου						
34	1399	12	139912	Λιθόκτιστο				Επίχρισμα σοβά						
35	1399	13	139913	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
36	1399	14	139914	Πλινθόκτιστο				Επίχρισμα σοβά						
37	1399	15	139915	Λιθόκτιστο				Επίχρισμα κονιάματος						
38	1399	16	139916	Οπλ. Σκυρόδεμα				Επίχρισμα σοβά						
39	1805	04	180504	Λιθόκτιστο				Επίχρισμα σοβά						
40	1805	05/06	180505/06	Λιθόκτιστο				Επίχρισμα σοβά						

Απογραφή-Excel

Χρήσεις Κτιρίων

Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ
Α/Α	ΚΩΔ.ΚΤΙΡ	ΚΩΔ.ΧΩΡΟΥ	ΧΡΗΣΗ	ΧΡΗΣΗ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ
2	1398	01	139801	Πολιτισμός, Σύλλογοι							Σύμα Ελλήνων Προσκόπων							
3	1398	02	139802	Πολιτισμός, Σύλλογοι							Ολυμπιακός Σ.Φ.Π.							
4	1398	03	139803	Πολιτισμός, Σύλλογοι							Όμιλος ερασιτεχνών αλιείων και ναυτικών αθλημάτων Πετραιά							
5	1809	01	180901	Διοίκηση, υπηρεσίες							Κεντρικό λιμναρχείο Πετραιά και χώρος εστίασης							κατοικία
6	1807	01	180701	Εστίαση, Αναψυχή							Portofino Seafood Bar							
7	1808	01	180801	Χωρίς χρήση							Πρώην cafe-restaurant							κατοικία
8	1807	02	180702	Εστίαση, Αναψυχή							cafe-restaurant cafe							κατοικία
9	1806	01	180601	Προσωπικές υπηρεσίες							Κτηματομετρητικό γραφείο							κατοικία
10	1806	02	180602	κατοικία	2	κατοικία	3	κατοικία	3	κατοικία	3	13	κατοικίες					κατοικία
11	1806	03	180603	κατοικία	0	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	2	10	κατοικίες					κατοικία
12	1806	04	180604	Λιανικό εμπόριο Top.	1	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	8	12	κατοικίες και 1 εμπορικό κατάστημα polyurethan coatings					κατοικία
13	1806	05	180605	Λιανικό εμπόριο Top.	1	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	7	11	κατοικίες και 1 εμπορικό κατάστημα, canvas mall					κατοικία
14	1806	06	180606	κατοικία	1						1	κατοικία						κατοικία
15	1806	07	180607	Λιανικό εμπόριο Υπερ.	1	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	6	10	κατοικίες και 1 εμπορικό κατάστημα, agency technical support					κατοικία
16	1805	01	180501	κατοικία	2	κατοικία	4	κατοικία	4	κατοικία	8	16	κατοικίες					κατοικία
17	1805	02	180502	Χωρίς χρήση														κατοικία
18	1805	07	180507	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	7	13	κατοικίες					κατοικία
19	1805	08	180508	κατοικία	3	κατοικία	4	κατοικία	4	κατοικία	11	22	κατοικίες					κατοικία
20	1805	09	180509	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	4	10	κατοικίες					κατοικία
21	1805	10	180510	Λιανικό εμπόριο Top.	4	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	8	10	κατοικίες και καθαριστήριο, pizza(ιταλίδα) και shipping company					κατοικία
22	1805	11	180511	Λιανικό εμπόριο Υπερ.	2	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	8	12	κατοικίες, φούρνος και alpha mall group					κατοικία
23	1805	12	180512	Λιανικό εμπόριο Top.	1	Προσωπικές υπηρεσίες	2	κατοικία	3	κατοικία	21	26	κατοικίες, ναυπηγικά είδη και αρχιτεκτονικό γραφείο					κατοικία
24	1805	15	180515	Χωρίς χρήση														κατοικία
25	1805	16	180516	Προσωπικές υπηρεσίες	4	Εκπαίδευση	1	κατοικία	3	κατοικία	10	13	κατοικίες, ταξιδιωτικό γραφείο και σχολή ναυαγοσωστικής					κατοικία
26	1399	01	139901	Προσωπικές υπηρεσίες	1	κατοικία	3	κατοικία	3	κατοικία	8	14	κατοικίες και Διοικητική τεχνική					κατοικία
27	1399	03	139903	κατοικία	1	κατοικία	1	κατοικία	1	κατοικία	3	6	κατοικίες					κατοικία
28	1399	04	139904	Προσωπικές υπηρεσίες	3	κατοικία	1	κατοικία	2	κατοικία	6	9	κατοικίες, ενεργοδονηστήριο, 2 bar-restaurant, 3 ιατρικά γραφεία					κατοικία
29	1399	05	139905	Προσωπικές υπηρεσίες	1	κατοικία	3	κατοικία	3	κατοικία	12	18	κατοικίες, 1 κλιτική μικρών τένων και ένα ενοικιαζόμενο					κατοικία
30	1399	06	139906	Χωρίς χρήση	2	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	19	14	κατοικίες και 2 ενοικιαζόμενοι εμπορικοί χώροι					κατοικία
31	1399	07	139907	Λιανικό εμπόριο Top.	1	κατοικία	3	κατοικία	3	κατοικία	10	16	κατοικίες, ηλεκτρικά είδη ιερσπορτ, και wine bar					κατοικία
32	1399	08	139908	Προσωπικές υπηρεσίες	1	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	9	13	κατοικίες, 1 yacht club, 1 μικροβιολογικό εργαστήριο και 1 ενοικιαζόμενο					κατοικία
33	1399	09	139909	Προσωπικές υπηρεσίες	2	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	7	11	κατοικίες, 1 ασφαλιστική και 1 τεχνική εταιρεία					κατοικία
34	1399	12	139912	κατοικία	2	κατοικία	1				3	κατοικίες						κατοικία
35	1399	13	139913	Χωρίς χρήση	κατοικία	κατοικία	1	κατοικία	1	κατοικία	6	3	κατοικίες					κατοικία
36	1399	14	139914	κατοικία	2	κατοικία	2	κατοικία	2		8	κατοικίες						κατοικία
37	1399	15	139915	Χωρίς χρήση														κατοικία
38	1399	16	139916	κατοικία	2	κατοικία	1	κατοικία	1		4	κατοικίες						κατοικία
39	1805	04	180504	Διοίκηση, υπηρεσίες							ναυπηγείο Πετραιά							κατοικία
40	1805	05/06	180505/06	Παρέμβαση - Υγεία, Πρώιμα							Ναυτικό Νοσοκομείο Πετραιά							κατοικία

Απογραφή-Excel

Περίοδος κατασκευής Κτιρίων

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
	Αριθμός	Κωδικός	Περίοδος	Χρονιά	Χαρακτήρας	Στοιχείο	Στοιχείο	Περιγραφή								
2	1398	01	139801	Μετά 1985				ιδιαίτερη κτιριακή μορφολογία με βατό δώμα								
3	1398	02	139802	Μετά 1985				ιδιαίτερη κτιριακή μορφολογία με βατό δώμα								Προ 1920
4	1398	03	139803	Μετά 1985				ιδιαίτερη κτιριακή μορφολογία με βατό δώμα								1920-1950
5	1809	01	180901	Μετά 1985				ιδιαίτερη κτιριακή μορφολογία με βατό δώμα								1950-1985
6	1807	01	180701	Μετά 1985				ιδιαίτερη κτιριακή μορφολογία με βατό δώμα								Μετά 1985
7	1808	01	180801	Μετά 1985				ιδιαίτερη κτιριακή μορφολογία με βατό δώμα								Υπό ανέγερση
8	1807	02	180702	Μετά 1985				ιδιαίτερη κτιριακή μορφολογία με βατό δώμα								
9	1806	01	180601	Προ 1920				νεοκλασσικό κτίριο, ανακαινισμένο								
10	1806	02	180602	1950-1985				αντιπαροχή								
11	1806	03	180603	1950-1985				αντιπαροχή								
12	1806	04	180604	1950-1985				αντιπαροχή								
13	1806	05	180605	1950-1985				αντιπαροχή								
14	1806	06	180606	1920-1950				μεσοπολεμικό								
15	1806	07	180607	1950-1985				αντιπαροχή								
16	1805	01	180501	1920-1950				μεσοπολεμικό								
17	1805	02	180502	Υπό ανέγερση				σύγχρονη κατασκευή								
18	1805	07	180507	1950-1985				αντιπαροχή								
19	1805	08	180508	1950-1985				αντιπαροχή								
20	1805	09	180509	1920-1950			Μετά 1985	αντιπαροχή								
21	1805	10	180510	1920-1950				μεσοπολεμικό								
22	1805	11	180511	1920-1950				μεσοπολεμικό								
23	1805	12	180512	1950-1985				αντιπαροχή								
24	1805	15	180515	1950-1985				αντιπαροχή								
25	1805	16	180516	1920-1950				μεσοπολεμικό								
26	1399	01	139901	1950-1985				αντιπαροχή								
27	1399	03	139903	1920-1950				μεσοπολεμικό								
28	1399	04	139904	1950-1985				αντιπαροχή								
29	1399	05	139905	1950-1985				αντιπαροχή								
30	1399	06	139906	1950-1985				αντιπαροχή								
31	1399	07	139907	1950-1985				αντιπαροχή								
32	1399	08	139908	Μετά 1985				σύγχρονη κατασκευή								
33	1399	09	139909	Μετά 1985				σύγχρονη κατασκευή								
34	1399	12	139912	1920-1950				μεσοπολεμικό								
35	1399	13	139913	Μετά 1985				σύγχρονη κατασκευή								
36	1399	14	139914	1950-1985												
37	1399	15	139915	Προ 1920				νεοκλασσικό κτίριο								
38	1399	16	139916	1950-1985				αντιπαροχή								
39	1805	04	180504	Προ 1920				νεοκλασσικό κτίριο								
40	1805	05/06	180505/06	Προ 1920				νεοκλασσικό κτίριο								

Κατάσταση Κτιρίων

Απογραφή-Excel

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
	ΚΩΔ.	ΚΩΔ. ΠΛΑΤΩΝ	ΚΩΔ. ΟΙΚΩΝ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΠΡΟΣΤΑΣΗ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ	ΠΡΟΣΤΑΣΗ						
2	1398	01	139801	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						
3	1398	02	139802	Καλή				Επίχρισμα χωρίς σημαντικές φθορές						
4	1398	03	139803	Καλή				Επίχρισμα χωρίς σημαντικές φθορές						Καλή
5	1809	01	180901	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						Μέτρια
6	1807	01	180701	Καλή				Σύγχρονη κατασκευή χωρίς φθορές						Καλή
7	1808	01	180801	Μέτρια				Υπό ανακαίνιση						Ερείπιο, παράπηγμα
8	1807	02	180702	Καλή				Σύγχρονη κατασκευή χωρίς φθορές						
9	1806	01	180601	Καλή				Ανακαινισμένα						
10	1806	02	180602	Καλή				Ανακαινισμένα, χωρίς φθορές						
11	1806	03	180603	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						
12	1806	04	180604	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						
13	1806	05	180605	Καλή				Ανακαινισμένα, χωρίς φθορές						
14	1806	06	180606	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						
15	1806	07	180607	Καλή				Υπό ανακαίνιση						
16	1805	01	180501	Μέτρια				Ρωγμές						
17	1805	02	180502	Καλή				Σύγχρονη κατασκευή						
18	1805	07	180507	Καλή				Ανακαινισμένα						
19	1805	08	180508	Μέτρια				Ρωγμές						
20	1805	09	180509	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						
21	1805	10	180510	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						
22	1805	11	180511	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						
23	1805	12	180512	Μέτρια				Ρωγμές						
24	1805	15	180515	Μέτρια				Υπό ανακαίνιση						
25	1805	16	180516	Καλή				Ανακαινισμένα						
26	1399	01	139901	Καλή				Ανακαινισμένα						
27	1399	03	139903	Καλή				Ανακαινισμένα						
28	1399	04	139904	Καλή				Ανακαινισμένα						
29	1399	05	139905	Μέτρια				Ρωγμές						
30	1399	06	139906	Καλή				Ανακαινισμένα						
31	1399	07	139907	Μέτρια				Φθορές στο σοβά						
32	1399	08	139908	Καλή				Σύγχρονη κατασκευή						
33	1399	09	139909	Καλή				Σύγχρονη κατασκευή						
34	1399	12	139912	Μέτρια				Ρωγμές						
35	1399	13	139913	Καλή				Σύγχρονη κατασκευή						
36	1399	14	139914	Καλή				Ανακαινισμένα						
37	1399	15	139915	Ερείπιο, παράπηγμα										
38	1399	16	139916	Καλή				Ανακαινισμένα						
39	1805	04	180504	Καλή				Ανακαινισμένα						

8. Βιβλιογραφία

- Παρατηρώντας τον Πειραιά I, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- Παρατηρώντας τον Πειραιά II, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- ΤΑ ΕΠΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ν.ΚΑΡΥΔΗΣ
- http://www.arch.ntua.gr/sites/default/files/resource/12041_/epixeirhsiako_programma_dhmoy_peiraia_2015-2019.pdf
- http://www.arch.ntua.gr/sites/default/files/resource/12045_/kathimerini_pireas.pdf
- http://www.arch.ntua.gr/sites/default/files/resource/12042_/stratigiki_dhmoy_peiraia.pdf
- http://www.arch.ntua.gr/sites/default/files/resource/12048_/rythmistiko_shedio_athinas_attikis.pdf
- http://www.arch.ntua.gr/sites/default/files/resource/12042_/stratigiki_dhmoy_peiraia.pdf
- <http://www.in2life.gr>
- <http://www.pireasinfo.gr/pireasplirofories/pireasxartis/index.html>
- <http://www.kathimerini.gr/896984/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/meiwsh-paragwghs-ektina3h-yphresiwn>
- Panorama statistics <https://panorama.statistics.gr/>
- <http://www.amapola.gr/kalitheia/subcat/007.html>
- <http://www.lifo.gr/team/lola/35431>
- <http://infomust.gr/%CF%80%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B1%CE%B9%CE%AC%CF%82-90-%CF%87%CF%81%CF%8C%CE%BD%CE%B9%CE%B1-%CF%80%CF%81%CE%B9%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%83%CE%AE%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%B1-%CF%86%CF%89%CF%84%CE%BF/>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%B9%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B1%CF%82_%CE%96%CE%AD%CE%B1%CF%82
- <http://www.pasaporto.gr/%CF%80%CE%B1%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%BC%CE%AC%CE%BD%CE%B9-%21%21%21/>
- <http://koinoniki.gr/2014/06/pireas-mia-istoria-san-paramithi/>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B1%CE%B9%CE%AC%CF%82>